

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 19 d'avrel 2017: allas 20.15 – 22.15
Liug: Center sursilvan d'agricultura a Salaplauna

Presidi: Christoph Berger

Actuar: Paul Duff

Presents:

a) Cussegl	Armin Berther
Mario Flepp
Rita Huonder-Tenner
Admir Jasarevic
Giusep Lozza
Livio Zanetti	Stefan Columberg
Anna Maria Genelin
Wendelin Jacomet
Christian Loretz
Armin Manetsch
b) Suprastonza	Robert Cajacob
Victor Flepp
Iso Mazzetta	Clemens Berther
Jris Lombris
c) Canzlist
communal	Andri Hendry	
d) Cumissiun da
gestiun	Manfred Caviezel
Beat Hosang	Toni Huonder
e) Perstgisas:
Cussegl	Adrian Deflorin
Helga Probst-Linder	Edgar Durschei
f) Hosps	4	

Plaid d'avertura entras il president

Conflicts

Sche nus persequitein las novitads sigl entir mund fa ei tema. Il lungatg politic para da vegnir pli extremists. La finamira digl anteriur president american era da crear ina tgira da malsauns per tuts. Il president actual ha bess ina bumba non atomica da 10t sils extremists en Afghanistan. La damonda ei, tgi ch'ei vegnius sco emprem extremists, igl agir politic ni la paupra glieud che ha nuot da piarder pli.

Lein sperar ch'igl agir politic el mund escaleschi buca e ch'in conflict pusseivel freneschi buca nies svilup politic-economic sco avon 100 onns. Ina tala situaziun ha Mustér gia giu egl onn 1914, cu tut ei stau eri naven dad in di sin l'auter ei ei muncava aunc 500m per completar la construcziun dalla viafier denter Cuera e Brig. Pér igl onn 1927 han ins saviu inaugurar la nova lingia. Nus sperein che buns discuors ed igl agir diplomatic meini el mund tier sligiazions pascheivlas.

Colligiazions

Igl ei fetg legreivel che nus havein 365 dis colligiazions en treis direcziuns! La viafier e la via a Cuera, la via sur il Pass Lucmagn ch'ei dapi 2005, sche pusseivel, era aviarta duront igl unviern, la viafier sur igl Alpsu tochen Ursera sco era Brig ni Caschinutta.

Ei fa plascher che la Regenza ha acceptau l'incumbensa "Berther" ed il Cussegl grond ha dau suatientscha a quei giavisch cun gronda maioritad. Ei vegn investau ell'infrastructura dalla viafier ed ins emprova da metter a disposiziun in'attractiva colligiazion denter Mustér ed Ursera. Nus sperein che la fatschenta, la quala astga exequir las lavurs, sa era investir ell'infrastructura a Mustér.

L'attractivitat "Après Ski-Bar" sil tschancun Mustér-Ursera vegn, tenor la comunicaziun dil CEO dall'Andermatt Swiss Alps, era a circular l'auter onn.

Cun sustener l'incumbensa "Stiffler" promova il Cussegl grond era il potenzial turistic che la Viafier retica ha.

Treis decisziuns positivs per Mustér!

La colligiazion turistica cul traffic public sul Pass Lucmagn ei denton ina catastrofa. Avon 50 onns devi schon in cuors direct Biasca-Mustér e la sera anavos. Ozildi han ins da midar sil Pass ed ad Olivone. Cun ina mes'ura pausa lessen ils ustiers dad Olivone promover las fatschentas.

Glisch verda per la construcziun **colligiazion dalla „pendiculara Sedrun/Salins – Cungieri – Cuolm da Vi"** ha il cussegl da vischnaunca da Tujetsch dau.

Cun in **bien servis pils hosps** e cun **augmentar l'attractivitat da nossa vischnaunca sco liug da habitar** restan ils hosps pli ditg cheu e pli biaras famiglias elegian Mustér sco lur liug da domicil. Sche quei succeda buca essan nus mo pli in liug da transit.

Cun la revisiun parziala dalla planisaziun locala stuein nus, ord miu punct da vesta, possibilitar zonas per surbaghegiadas el center dil vitg.

Nus sperein dad era survegnir bunas novitads pertuccont il plaz da scola che nus havessen ina carta da viseta attractiva per famiglias che lessen vegnir a habitar tier nus.

Informaziuns:

Mortoris:

Leo Jacomet-Schwarz, naschius ils 7 da settember 1932, morts ils 24 da mars 2017.

Felici Dermon-Deflorin, naschius ils 10 da settember 1940, morts igl 1. d'avrel 2017.

Kurt Eberle, naschius ils 22 da mars 1955, morts ils 7 d'avrel 2017.

Felix Agosti-Maurer, naschius ils 4 d'uost 1929, morts ils 13 d'avrel 2017.

Naschientschas:

Lio Flepp, naschius ils 30 da mars 2017, fegl da Victoria Schmed ed Ivan Flepp.

Tractandas:

1. Protocol 3-2017/2020
2. Rapport da gestiun e quen 2016
3. Revisiun parziala dalla planisaziun locala: Credit
4. Moziun davart plaz da pausa scola Cons: Informaziun

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Christoph Berger

Paul Duff

Cussegl da vischnaunca 2017/2020
Protocol no. 4
Seduta dils 19 d'avrel 2017

1. Protocol

Protocol nr. 3-2017/2020

Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils tschun dis fixai ei vegniu inoltrau objecziuns, las qualas ein vegnidas amplificadas ed aschuntadas el protocol.

Il protocol vegn approbaus senza midadas.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Christoph Berger

Paul Duff

2. Rapport da gestiun e quen 2016

Presentaziun:

Suprastonza:

President communal Robert Cajacob menziunescha las midadas persunalas en suprastonza e cussegl ed attribuescha il bien resultat finanzia digl onn vargau alla suprastonza veglia. Las bunas entradas da taglia han effectuau in cash-flow da 2.77 milliuns francs. Quei ha lubiu da far amortisaziuns supplementaras da 1.99 milliuns francs. Il quen siara cun expensas da 15 milliuns francs ed entradas da 15.25 milliuns francs. Il quen d'investiziun muossa ora investiziuns nettas da 1.37 milliuns francs.

Il bien quen ha lubiu da reducir ils emprests tier bancas per 2.5 milliuns francs sin 8 milliuns francs. Quei dat puspei spazi per novas investiziuns pusseivlas.

El messadi vegn informau sur dil recav digl uffeci da finanzas, il qual fa lavurs per l'administraziun cantunala da taglia, igl incasso dallas taxas turisticas sco era igl incasso dallas taxas dalla Corporaziun d'aua Spina da Vin. Da menziunar ein la cumpra dalla stizun Nani Bazar e l'ennevaziun dalla loipa a Fontanivas.

Il quen d'investiziun cuntegn denter auter las investiziuns supplementaras dalla sanaziun urgenta dalla fatschada dil CSC. Plinavon ei surdau lavurs per la sanaziun dalla Via Sogn Placi.

Ils recavs da taglia ein buca previsibels e perquei grevs da budgetar. Igl onn vargau schaian ils recavs nets per frs. 720'000.-- sur la summa budgetada. Gest la taglia sin ierta ei buca pusseivla da budgetar.

Cumissiu da gestiun:

President Beat Hosang:

Preziau vicepresidente, preziau president

Preziada suprastonza

Preziadas cusseglieras e preziai cussegliers

Preziai tuts presents

Bugen ei la cumissiu da gestiun vegnida suenter a sia obligaziun ed aschia havein nus repassau il quen 2016 en diversas sentupadas. En ina seduta comunabla cun la suprastonza communal ein nossas damondas da detagl vegnidas rispundidas. La revisiun tecnica ei era uonn vegnida exequida dalla Confidar Fiduziaria SA cun sedia a Glion.

La cumissiu da gestiun ha rapportau siu resultat cun in pareri a scret per mauns dil cussegl da vischnaunca.

Il quen 2016 han tut ils presents segiramein studegiu el detagl e nus lein buca entrar pli profund en las cefras, denton lein far in per remarcs en general, sco era tier ina ni l'autra posiziun.

Il resultat dil quen 2016 ei zun legreivels e cuntenteivels. Il cash-flow da 2.77 milliuns francs possibilitescha da pagar anavos deivets e da finanzia futuras investiziuns. Il bien resultat duei denton buca tschurventar dils problems existents sco era dallas sfidas futuras per nossa vischnaunca. Ei drova vinavon in bien maun e bunas decisziuns davart ils gremis politics per possibilitar ina buna e sauna prosperaziun da nossa vischnaunca.

Cun ils resultats dils davos quens ha il deivet brut saviu vegnir reducius sin rodund 9 milliuns francs. Quei ei era necessari ord vesta dallas numerosas investiziuns voluminusas ch'eiin gia decididas ni che stattan avon porta.

El messadi tier il quen 2016 ein per l'emprema gada tut ils credits supplementars, ch'eiin vegni concedi dallas instanzas communalas, menziunai. Era la controlla da credits ei vegnida surluvrada e dat ina investa sur da tut ils credits d'investiziun activs.

Tier las finanziaziuns specialas lein nus remarcar che la finanziaziun per la purificaziun d'auas ha saviu vegnir reducida naven da frs. 253'000.-- sin niev frs. 26'000.--. Quei grazia allas adattaziuns dallas taxas.

Center da sport e cultura

Il giavisch dalla repartiziun dils cuosts da personal, energia e da scaldament sin las diversas spartas ei vegnius ademplier per l'emprema gada el quen 2016. Consequentamein ha il quen da spartas survegniu dapli expressivitat.

Il quen finescha cun ina sperdita da rodund frs. 212'000.-- e quei era sche las entradas ein carschidas considerablamein. La cumissiun da gestiun ei dil meini ch'igl ei impurtont dad haver las extradas fermamein enta pugn ed da setener vida preventivs.

Las prestaziuns dil Center da sport e cultura s'auden tier il service public, denton dueien ils cuosts era vegnir optimai per survegnir ina buna relaziun denter prestaziuns e cuosts. Ei fa senn da reponderar ina ni l'autra sparta, cunzun la restauraziun, quei era en vesta dil niev concept per il Center da sport e cultura.

La cumissiun da gestiun engrazia all'anteriura, sco era alla nova suprastanza communal per la gronda lavur prestada duront igl entir onn en favur da vischinas e vischins. Naturalmein han il cussegl da vischnaunca sco era tuts emploiai meritau in grond engraziament!

Suprastanza:

Gerau Clemens Berther informescha detagliadamein sur dil CSC. El declarescha las incaricas, l'organisaziun dil center, l'organisaziun dall'administraziun e l'impurtonza commerciala, turistica e sociala da quell'instituziun la quala generescha valetas persistentas.

Plinavon fa el attents sin las activitads augmentadas digl onn vargau. Quellas han sper las entradas carschidas era caschunau dapli cuosts. Il quen dil center vegn cumparegliaus cun las cefras dils davos 6 onns (sviulta, gudogn e sperdita sco era investiziuns). Igl onn 2016 ha caschunau cuosts buca prevedi entras ina sanaziun urgenta dalla fatschada (attaccada dil buliu), la gronda reparatura dalla maschina da glatsch (quella ha gia 48 onns) ed investiziuns en apparaturas dil restaurant.

Conclusiun: Il CSC ei in factur positiv per Mustér, quei per il turissem, per ils indigens e cunzun per la scola. El augmenta la purschida turistica, las reminiscenzas restontas dils participonts els camps da vacanzas ein valetas futuras e la prevenziun per la giuventetgna dil vitg ei medemamein ina valur nundefinibla. Ils resultats finanziaus san pia era vegnir defini sco investiziun pigl avegnir. In specialist sefatschenta cun ils basegns futurs per il diever dil CSC e lai integrar quels ella sanaziun vegnenta dils stabiliments dil CSC.

Discussiun:

Cussegl:

L'informaziun da gerau Clemens Berther sur dil CSC ei stada necessaria e buna. Ils augments plascheivels dallas activitads el CSC ein legreviels. Malgrad quels seresulta in deficit da frs. 212'000.--. Diversas acziuns digl onn 2016 sco la Fiasta federala d'accordeon, l'indemnisaziun per las purschidas gratuitas da hosps sesents a Mustér han augmentau la sviulta. Il budget duess egl avegnir vegnir tenius en. Medemamein ein las leschas partenent damondas da credit da risguardar. Era el rapport da gestiun vegn buca fatg remarca e menziunau dil surpassament da quella reglamentaziun succedius igl onn vargau.

Il meinafatschenta aveva tochen sia pensiun ina paga fixa ed in supplement en fuorma da provisiun. Co ei igl actual meinafatschenta indemnisaus? El ha in'incarica da 100% e definau 42.5 uras per jamna. Plinavon ei vegniu communicau al cussegl duront igl onn in bien andament dil CSC e tuttina ha ei dau el quen in deficit. Ins sedamonda era schebein la cuntinuaziun dil glatsch ei giustificada en vesta da tontas expensas.

Il cussegl ei surstaus che la cumissiun da gestiun ha buca menziunau igl agir en connex cun la sanaziun e las expensas dil CSC. Partenent il glatsch ei il december 2016 staus in bien exempel. En consequenza dalla scartezia da neiv ei quella purschida stada dumandada grondamein da hosps e famiglias. Sch'il glatsch ha caschunau in deficit da frs. 50'000.-- ha la purschida attribuiu d'evitar ina sperdita aunc pli gronda muort la situaziun meteorologica. Igl onn vargau ha la Fiasta federala d'acordeon purtau in grond gudogn. Ins sedamonda co ei vesa ora uonn, schebein ins sa spitgar medemas entradas? Il CSC sa buca far gudogns, tuttina sto l'informaziun per investziuns vegnir fatga allas instanzas.

Igl engaschament dalla cumissiun e dalla suprastonza per il CSC ei gronds ed els meretan in engraziament. Per igl avegnir vala ei da tener en egl expensas e sch'ei fa basegns surluvrar las structuradas actualas.

Suprastonza:

Gerau Clemens Berther declara che la cumissiun sto decider en cass d'urgenza immediat. La sanaziun dalla fatschada attaccada dil buliu e la reparatura custeivla dalla maschina da glatsch ein exempels. Sche la finamira dil CSC ei da buca far deficit, stuessen purschidas vegnir abolidas. Sligiar si il glatsch ei ina damonda politica. Quei duei era il studi entras ina persuna cumpetenta cumprovar. La reparatura dalla maschina da glatsch era buca previsibla.

Il meinafatschenta ha bein definau siu pensum en uras da lavur. Sias uras supplementaras ed engaschaments da sondas, dumengias e seras vegnan buca indemnisa supplementarmein.

La cumissiun da gestiun ha dau claras incaricas alla cumissiun da menaschi dil CSC ed alla suprastonza. Ella cumissiun da menaschi ei era in commember dil cussegl. La stenta da manischar bein il CSC ei buca semplia. Per exempel savessen ins schar vi aunc pli savens las localitads a differentas gruppas che vulan igl entir stabiliment. Denton ei da risguardar l'occupaziun dil diever per las scolas da vischnaunca.

Cussegl, quen current:

Il conto 202.318.00 "Telefon" cuntegn grondas expensas. Co ei quella summa da declarar?

La rubrica 4 "Sanadad" muossa ora ina gronda reducziun da cuosts enviers igl onn vargau. Co deriva in tal sbassament dallas expensas?

Cura ei la vischnaunca obligada da pagar per cussadents en casa da tgira?

Ha il project «Sana Surselva» influenzau la reducziun dils cuosts?

Tier las expensas 281 "Dismessa da cadavers"; co separticipeschan las ulteriuras vischnauncas?

«Infrastructura turistica (cto. 830.314.00)» vegn mussada ora cun frs. 87'500.-- expensas el messadi. Il quen current indichescha quellas cun frs. 82'500.--. Tgei summa constat?

Sut la rubrica «mistregn e commerci» ei il conto 840.310.02 «Telematica». Tgi expensas cuntegn quel?

La dividenda «Ovra Russein SA (cto. 940.425.00)» ei indicada el preventiv cun frs. 324'000.--. El quen current ei denton cudischau mo frs. 45'000.--. Daco quei?

Suprastonza e canzlist:

Il telefon ei en ina administraziun communal in impurtont mied da communicaziun. Las differentas lingias telefonicas ed il traffic voluminus portan talas expensas.

Tier las expensas da sanadad eis ei decisiv contas personas e cun tgei grad da tgira ch'ellas ein en casa da tgira. Ina tala persuna cuosta spert alla vischnaunca plirs frs. 10'000.-- per onn. Sch'in ni dus cussadents cun ault grad da tgira mieran el decuors digl onn, sa l'expensa sereducir marcantamein en cumparegliaziun cun onns precedents. Il medem sistem vala era per ils cuosts da spital. Igl onn vargau ein pli paucas personas da Mustér stadas en tractament el spital. Quei ha per consequenza pli paucas expensas.

Il project «Sana Surselva» ha pintga influenza sin las expensas digl onn vargau. Era egl avegnir vegn quei project buca ad influenzar ils cuosts da sanadad. Las casas da tgira dil contuorn ein autonomas ed ina collaboraziun cun finamira da spargnar cuosts ei greva da realisar.

Tier cussadents ch'ei buca stai duront ils davos 10 onns sesents en vischnaunca pagan las vischnauncas da domicil dils davos 10 onns las parts dils cuosts, quei sch'il pazient ei staus domiciliaus el Grischun. Per pazients che han giu el vargau domicil ord il cantun paga la vischnaunca tuttas expensas che vegnan adossadas ad ella.

La dismessa da cadavers vegn finanziada da tuttas vischnauncas che fan part da quella tenor ina clav (diember da habitonts, envernontas ed auters facturs) che vala dapi entgins decennis.

Ils cuosts per l'infrastructura turistica ein enteifer la tractaziun dil preventiv 2016 vegni reduci da frs. 87'500.-- giu sin frs. 57'500.--. Cun conceder in credit supplementar da frs. 25'000.-- per far ina loipa da cuorsa liunga a Fontanivas cun neiv artificiala ei la summa el preventiv s'augmentada sin frs. 82'500.--.

Il conto «telematica» ei vegnius creaus duront ils onns nua che la vischnaunca era colligiada cun pliras fatschentas dil vitg e nezegiava apparaturas d'EED comunablas. Oz ei aunc ina lingia directa casa communal – casa da scola activa ed ils cuosts ein cudischai sut quei conto. Cun l'introducziun dil niev model da quen HRM2 ei quei conto vegnius sligiaus.

La dividenda dall'Ovra Russein SA vegn pagada per igl onn da fatschenta vargau egl onn succedent. Quella vegn mintgamai decidida ed approbada dalla radunonza generala dalla societad egl onn succedent, pia per igl onn da fatschenta 2015/2016 egl onn 2017. Tier la tractaziun dil preventiv era quei fatg aunc buca enconuschents.

Cussegl, quen d'investiziun

Co stat ei cul project "Embellaziun dil vitg (cto. 300.501.00)"? Ei vala era dad acceptar ils giavischs dils vitgs perifers che han era basegns en quels graus.

Per la Via Sogn Placi (cto. 620.501.452) duess ei restar cuosts per la vischnaunca da frs. 40'000.--. Ils cuosts cudischai ein gia ussa pli gronds. Co ei quei da declarar?

Las lavurs da sparter l'aua tier la canalisaziun a Mumpé Medel ein gia fatgas per part. Ils quens ein denton aunc buca cudischai. Las lavurs dalla secunda etappa ein gia sin ruccha. Suonda aunc ina damonda da credit al cussegl?

La construcziun da tualettas publicas a Mumpé Tujetsch ei ina causa bein gartegiada. En num dil vischinadi Segnas/Mumpé Tujetsch seigi engraziu persunter.

Suprastonza e canzlist:

Las bandieras previdas el center dil vitg san buca vegnir montadas muort il nunvuler da possessurs da casas pertuccadas. La proxima etappa ei la signalisaziun alla staziun. Ils vitgs perifers ein previ ella secunda etappa.

La Via Sogn Placi ha caschunau 2016 cuosts da rodund frs. 173'000.--. Il scuntrar quen da perimeter succeda egl onn 2017. La summa tenor preventiv 2016 cuntegn era las investiziuns ella canalisaziun (cto. 710.501.42) e las lavurs ch'ei previdas d'exequir pér 2017. La summa el preventiv 2016 vegn adattada corrispudentamein.

Las lavurs vid la canalisaziun a Mumpé Medel ein pagadas all'entschatta digl onn 2017. Il concept provediment d'aua e la damonda da credit suondan.

Gerau Iso Mazzetta pren bugen encunter igl engraziament per la construcziun dallas tualettas a Mumpé Tujetsch. El dat vinavon quei laud al cau digl uffeci da baghegiar. Talas lavurs occupeschan quei uffeci aschiton sco damondas da baghegiar ed il cau impunda bia temps per la coordinaziun ed execuziun da tals projects.

Decisiun:

Il cussegl approbescha il rapport da gestiun e quen 2016 senza cuntervuschs ed abstenziuns.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Christoph Berger

Paul Duff

3. Revisiun parziala dalla planisaziun locala: Credit

Suprastonza:

Gerau Iso Mazzetta informescha che la cumissiun da planisaziun hagi giu l'emprema seduta. La revisiun cumpeglia plirs puncts dallas determinaziuns actualas. Cun baghegiar uestonzas ein las zonas da prighel semidadas e ston vegnir actualisadas ed approbadas. Ils perimeters per quellas ein medemamein da definir da niev. La damonda co applicar la lescha da secundas habitaziuns en connex cun hotels che vendan secundas habitaziuns sto vegnir sclarida. L'incarica naziunala «verdichtetes Bauen» ha per consequenza che nus stuein exzonar parcelas ord zonas actualas. La populaziun sco era ils investurs ein visai vi sin la segirtad dallas determinaziuns da construcziun. Cun la planisadra Esther Casanova ei vegniu surdau la planisaziun ad ina persuna versada e bein enconuschenta cun la situaziun da nossa vischnaunca.

Decisiun:

Il cussegl conceda il credit da frs. 193'000.-- per la revisiun parziala dalla planisaziun locala senza cuntervuschs ed abstenziuns.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér	
Il president:	Igl actuar:
Christoph Berger	Paul Duff

4. Moziun davart plaz da pausa scola Cons: Informaziun

Suprastonza:

Gerau Iso Mazzetta elaborascha il project en siu departament. Il project ei buca iniziaus. La proposta dalla suprastonza va en direcziun dad eliminar ils prighels existents cun dismetter las scalas, ils mirs ed ils plazs da betun. Cun ulivar il terren e far pastget ei inagada fatg ina migliur digl existent. Quellas lavurs vegnan a sesplegar en ina rama da frs. 150'000.-- e la damonda per quei credit vegn suttamess al cussegl el proxim temps. Ina configuraziun definitiva dil plaz da pausa vegn fatga en connex cun la sanaziun dalla casa da scola.

Discussiun:

Cussegl:

Quei agir ei da beneventar. Per ils scolars e per las famiglias dalla vischnaunca ei la lavur prevedida d'avantatg.

Il credit da planisaziun per la sanaziun dalla casa da scola ei concedius. Con lunsch ei il project s'avanzaus?

Suprastonza:

Gerau Iso Mazzetta declara ch'ei seigi da spitgar il resultat dil recuors en connex cun la surdada da planisaziun per la sanaziun dil CSC. Tenor cuntegn da quella decisiun vegn era surdau il project e las lavurs dalla sanaziun dalla casa da scola.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Christoph Berger

Paul Duff

Disentis/Mustér, ils 21 d'avrel 2017